

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/75/2021
Identifikačné číslo spisu:	7920010077
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7920010077.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného K. M. B. Á. Y. S., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. f), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2021 v Bratislave s následným verejným vyhlásením rozsudku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky podané proti trestnému rozkazu Okresného súdu Trebišov z 28. februára 2020, č. k. 3T/27/2020-88 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov z 28. februára 2020, č. k. 3T/27/2020-88, z dôvodu § 371 ods. 3 Trestného poriadku b o l p o r u š e n ý z á k o n v ustanovení § 212 ods. 2 písm. b) Trestného zákona v n e p r o s p e c h obvineného K. M..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa trestný rozkaz Okresného súdu Trebišov z 28. februára 2020, č. k. 3T/27/2020-88, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Okresnému súdu Trebišov p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Trebišov (ďalej aj „okresný súd“) trestným rozkazom z 28. februára 2020, č. k. 3T/27/2020-88 uznal obvineného K. M. za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. f), ods. 2 písm. b) Trestného zákona („Tr. zák.“) na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že

obvinený v období od 19. marca 2019 do 17. septembra 2019, celkovo teda 183 dní, neoprávnene odoberal elektrickú energiu spoplatňovanú podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike o množstve

24749 kWh, bez uzavretej zmluvy o dodávke elektriny pre domácnosti na odbernom mieste v rodinnom dome č. XXXX/X v T. Q. - V, a to tým spôsobom, že na prípojke medzi hlavnou domovou skriňou umiestnenou na stĺpe a elektromerovým rozvádzačom bolo v zemi urobené T odbočenie, z ktorého bola napojená elektrická inštalácia domu, pričom takto odoberaná elektrická energia nebola meraná ani fakturovaná, čím takto svojím konaním pre poškodenú spoločnosť Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, Košice, IČO: 36599361, spôsobil škodu vo výške 1.718,69 eur, pričom trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov zo dňa 26. júla 2018, sp. zn. 7T/75/2018, mu bol pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 16 mesiacov.

Za to bol obvinenému okresným súdom uložený podľa § 212 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere desať mesiacov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bola obvinenému podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) uložená povinnosť nahradiť poškodenému Východoslovenská distribučná, a. s. škodu v sume 1.718,69 eur. Trestný rozkaz bol doručený prokurátorovi 5. marca 2020, obvinenému 6. marca 2020 a právoplatnosť nadobudol 17. marca 2020.

Proti tomuto trestnému rozkazu podala dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej „dovolateľ“) na okresný súd písomným podaním z 23. februára 2021 na podnet predsedu Okresného súdu Trebišov zo 16. novembra 2020 (č. l. 102 - 107). Zároveň dovolateľ podľa § 380 ods. 4 Tr. por. „prerušil výkon dotknutého trestného rozkazu, ktorým bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov“ (č. l. 108). V tomto ohľade dovolací súd uvádza, že zo spisu nevyplyva, že by obvinený nastúpil nariadený výkon trestu odňatia slobody uložený napadnutým trestným rozkazom okresného súdu a v takom prípade možno výkon ešte nenastúpeného trestu odňatia slobody iba odložiť, keďže prerušiť výkon trestu odňatia slobody možno len v prípade, ak sa už skutočne vykonáva (k tomu bližšie § 409 a 410 Tr. por., resp. § 412 Tr. por., v samotnom dovolaní už bolo správne uvedené, že došlo k odloženiu výkonu napadnutého trestného rozkazu). Dovolateľ navrhol podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že dotknutým trestným rozkazom okresného súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. a § 49 ods. 2 Tr. zák., ďalej podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť napadnutý trestný rozkaz okresného súdu, ako aj obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ktoré v dôsledku zrušenia stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolateľ uviedol, že okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. a sprísnil kvalifikáciu skutku na základe nesprávne vykonanej lustrácie predchádzajúcich odsúdení obvineného. Okresný súd totiž nesprávne zistil, že K. M. bol uznaný vinným v konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov sp. zn. 7T/75/2018 za spáchanie prečinu § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. s tým, že uložený trest vo výmere 4 mesiace mu bol podmienene odložený. V konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 7T/75/2018 bol odsúdený K. M., nar. XX. C. XXXX, pričom konanie so sp. zn. 3T/27/2020 sa viedlo proti obvinenému K. M., nar. XX. K. XXXX. Okresný súd preto nesprávne sprísnil kvalifikáciu stíhaného skutku, a to na základe toho, že mal za to, že obvinený bol za obdobný skutok v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený. Na základe vyššie uvedeného potom uložil obvinenému nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom nerozhodol o podmienечnom odklade s poukazom na § 49 ods. 2 Tr. zák. V prípade, ak by k pochybeniu okresného súdu nedošlo, bol by obvinenému uložený trest odňatia slobody s podmienечným odkladom jeho výkonu, pretože obvinený spĺňal zákonné podmienky pre podmienечný odklad výkonu trestu v zmysle § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Uvedeným pochybením došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. a je nepochybné, že je splnená aj zákonná podmienka podľa § 371 ods. 5 Tr. por.

K podanému dovolaniu sa vyjadrili Okresná prokuratúra Trebišov písomným podaním z 13. apríla 2021 (č. l. 114 - 115) a obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Cibereho písomným podaním z 20. apríla 2021 (č. l. 112 - 113), v ktorých sa zhodne stotožnili s dovolaním v celom rozsahu a dovolaciemu súdu navrhli rozhodnúť rovnakým spôsobom ako uviedol dovolateľ v dovolaní.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 27. septembra 2021 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa daného rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Štíft (prvýkrát predložený spis 24. mája 2021 bol predsedom senátu dovolacieho súdu vrátený ako predčasne predložený, keďže okresný súd nevykonával riadne všetky úkony podľa ustanovenia § 376 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 <., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 212 ods. 1 písm. f) Tr. zák. kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a čin spácha na veci, ktorej odber podlieha spoplatneniu na základe osobitného predpisu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený.

Po predložení spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou na podnet (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje nevyhnutné náležitosti (§ 374 Tr. por.), pričom zároveň je dovolanie aj čiastočne dôvodné. O podanom dovolaní rozhodol na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por. bol zjavne preukázaný a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por.

V súvislosti s odaním dovolania oprávnenou osobou dovolací súd uvádza, že podľa § 369 ods. 1 Tr. por. minister spravodlivosti môže podať dovolanie len na podnet s tým, že podnet môže podať iba osoba, ktorej sa nepriznáva právo na podanie dovolania (s výnimkou osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Tr. por.). V prejednávanej veci podnet podal predseda Okresného súdu

Trebišov (predseda okresného súdu nemôže podať dovolanie) vecne z rovnakých dôvodov, z ktorých bolo následne aj dovolanie podané s tým rozdielom, že podľa podnetu mal byť splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Dovolací súd k tomu uvádza, že z ustanovenia § 369 ods. 1 Tr. por. nemožno odvodiť, že pri podaní dovolania ministrom spravodlivosti je tento doslovne viazaný obsahom podaného podnetu. Pred podaním dovolania musí minister spravodlivosti podnet posúdiť a na jeho základe môže prísť aj k inému právnomu záveru ako podávateľ podnetu, pričom však medzi obsahom podaného podnetu a podaným dovolaním musí byť relevantná vzájomná súvislosť, čo v prejednávanej veci bolo nepochybne splnené, keďže podstata podnetu ako taká bola obsiahnutá aj v podanom dovolaní a ministerka spravodlivosti sa s podávateľom podnetu nezhodla iba v tom, ktorý z dovolacích dôvodov mal byť splnený, čo nemôže byť prekážkou podania dovolania aj z toho pohľadu, že ako je nižšie rozvedené podľa ustálenej súdnej praxe je dovolací súd viazaný vytýkanými chybami uvedenými v dovolaní, nie ich podradením pod určitý dovolací dôvod.

Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštitúcia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolaťom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolaťom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu s dôrazom na preskúmanie zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolaťel podal dovolanie, ako aj správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na uplatnený dôvod dovolania a obsah podaného dovolania viazanú v ňom vytýkanými chybami zistil porušenie zákona v neprospech obvineného ohľadom dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. je nutné zistenie, že napadnuté právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci [na rozdiel od dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať ani meniť].

V prejednávanej veci bol obvinený napadnutým trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov z 28. februára 2020, č. k. 3T/27/2020-88, uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. f), ods. 2 písm. b) Tr. zák., pričom právna kvalifikácia podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. (spácha čin uvedený v odseku 1, hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený) bola podľa obsahu skutkovej vety trestného rozkazu viazaná na predošlé odsúdenie obvineného pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov z 26. júla 2018, sp. zn. 7T/75/2018.

Z trestného rozkazu Okresného súdu Trebišov z 26. júla 2018, č. k. 7T/75/2018-35 (č. l. 85 - 86), však vyplýva, že ním bol uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. K. M. s iným dátumom a miestom narodenia a s iným trvalým pobytom ako v prípade obvineného v prejednávanej veci, t. j. išlo o dve rozdielne osoby. Z odpisu registra trestov obvineného pritom vyplýva, že obvinený v skutočnosti v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch pred spáchaním skutku nebol odsúdený za trestný čin krádeže ani za iný trestný čin (posledné odsúdenie obvineného je ešte z roku 2008 a ide o zahladené odsúdenie).

Z uvedeného vyplýva, že obvinenému bola v rozpore s Trestným zákonom pričítaná okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby, t. j. kvalifikovaná skutková podstata daného trestného činu (odsúdenie za rovnaký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch). Pritom uvedené bolo spôsobené nesprávnou lustráciou osoby obvineného, ktorý bol podľa všetkého lustrovaný iba prostredníctvom mena a priezviska a nie aj podľa dátumu narodenia.

Podľa dovolacieho súdu bola splnená aj zákonná podmienka vyplývajúca z § 371 ods. 5 Tr. por. a zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného, keďže v prípade uznania za vinného z prečinu podľa § 212 ods. 1 písm. f) Tr. zák. obvinenému hrozilo uloženie trestu odňatia slobody až na dva roky, zatiaľ čo v prípade uznania za vinného z prečinu podľa § 212 ods. 1 písm. f), ods. 2 písm. b) Tr. zák. hrozilo uloženie trestu odňatia slobody na šesť mesiacov až tri roky s tým, že pri ukladaní trestu podľa tohto ustanovenia by súd mal zároveň v zásade vziať do úvahy aj trest uložený danej osobe predošlým odsudzujúcim rozhodnutím.

V tejto časti sa teda dovolací súd stotožnil s podaným dovolaním.

Avšak iná situácia je, pokiaľ bolo v dovolaní poukazované a navrhované, aby bolo vyslovené porušenie zákona aj v ustanovení § 49 ods. 2 Tr. zák. a v tomto ohľade dospel dovolací súd k inému záveru, čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Ustanovenia § 49 ods. 2 Tr. zák. neumožňuje podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody v prípade, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

V prejednávanej veci z obsahu napadnutého trestného rozkazu nie je možné jednoznačne zistiť, resp. dospieť ako k jedinému možnému záveru, že dôvodom uloženia nepodmiennečného trestu odňatia slobody bolo práve ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. a nesprávne zistená skutočnosť, že obvinený mal spáchať skutok v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, hoci ide o najpravdepodobnejšiu možnosť. Pri ukladaní trestu musí súd vychádzať najmä zo zásad ukladania trestov uvedených v § 34 Tr. zák., pričom z obsahu samotného trestného rozkazu, ktorý neobsahuje odôvodnenie, nie sú explicitne zistiteľné dôvody, pre ktoré bol obvinenému uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody a iba uvedená pravdepodobnosť nemôže postačovať na konštatovanie, že napadnutým trestným rozkazom bol porušený zákon aj v ustanovení § 49 ods. 2 Tr. zák.

Zhrnutím dovolací súd uvádza, že musel vysloviť z pohľadu nesprávneho použitia právnej kvalifikácie podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu § 371 ods. 3 Tr. por., zrušiť napadnutý trestný rozkaz okresného súdu a obsahovo nadväzujúce rozhodnutia a prikázať okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Vec sa týmto dostáva späť do štádia konania pred okresným súdom po podaní obžaloby a okresný súd bude teda musieť opätovne rozhodnúť o podanej obžalobe po predošlej riadnej lustrácii osoby obvineného.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.